

MAGYARÁG

Főmunkács: Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 45. sz.

1936 február 15.

Szombat

Amerika megbuktatta az olajzárlat tervét

Az Egyesült Államok szenátusának külügyi bizottsága egy évre meghosszabbította a semlegeségi törvényt

Washington, február 13.

Villámgyorsan terjedt el az egész világon az a hír, amely Washingtonból érkezett, az amerikai szenátus külügyi bizottságának döntéséről, amely véglegesen eldöntötte az olajzárlat kérdését. Ugyanis az amerikai szenátus külügyi bizottsága még egy évre meghosszabbította az amerikai semlegeségi törvényt, amelynek az a jelentősége, hogy az Egyesült Államok nem csatlakozhat az olaszellenes kőolaj megkorlátozásokhoz.

Hull, amerikai külügyminiszter ezzel kapcsolatban nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy az amerikai törvényhozó hatóságoknak semmiféle törvényes alapja sincs, hogy elrendelje az olajzárlatot Olaszország ellen, vagy hogy megtiltsa az amerikai olajvállalatoknak, hogy nyersanyagokat szállítsanak a hadviselő feleknek.

Igen érdekes, hogy kevéssel az amerikai külügyi bizottság döntése előtt a 18-as bizottság szakértői bizottsága bejárta a jelentését és megállapította, hogy a kőolaj megkorlátozás bevezetését csak abban az esetben lehet megvalósítani, hogyha az amerikai Egyesült Államok csatlakozik ehhez a megkorlátozáshoz.

Ezek után az egész kőolajszankció megbukottnak tekinthető. Valószínű, hogy ezután a fegyverek erejére kell bízni az olajszankciónak viszályt.

Genfi és washingtoni körök egyaránt tisztában vannak azzal, hogy a semlegeségi törvény meghosszabbítása megölte az egész olajmegkorlátozást és nem is lehet feltámasztani. Az angol lapok szerint Olaszország csentul annyi olajat kaphat Amerikától, amennyit az amerikai vállalatok akarnak, vagy képesek szállítani. Így tehát Amerika végérvényesen megbuktatta a kőolajzárlatot.

Páris, február 13.

A Havas-iroda addis-abebai tudósítója abszurd kormánykörökből nyert felvilágosítás alapján azt a hírt közölte, hogy a legutóbbi Tombien mellett lefolyt ütközetben tizenöt ezer olasz katona és négyezernél több szikari benszülött esett el. Ez a csata volt az olasz-abszurd háború legnagyobb ütközet, amely tudvalevőleg négy napon át, éjjel-nappal tartott.

A hír óriási feltűnést keltett, mert épp

a napokban adta ki veszteséglistáját az olasz kormány, amely szerint január elseje óta mintegy 800 halottat veszített az olasz hadsereg.

Hodza cseh miniszterelnök párisi nyilatkozataival kapcsolatban a német kormány hivatalos szószöve, a Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz cikket közöl, amely szerint akármennyire is bur-

kolt szavakba igyekezett beadni a közvéleménynek Hodza miniszterelnök a közép-európai együttműködésre irányuló tárgyalásait, azonban az bizonyos, hogy mindez Németország ellen irányul annak ellenére, hogy Hodza kijelentette, hogy az ut mindig nyitva áll Németország előtt, hogy belépjen a szövetségbe. Ez azonban nem változtat a németellenes célon.

Olasz-német politikai megbeszélések az olimpián

Berlin, február 13.

Diplomáciai körökben elterjedt az a hivatalos helyről meg nem erősített hír, hogy a téli olimpiáznak minden politikai találgatást kiküszöbölő látszó ürügyével, fontos politikai megbeszélések folynak. Ezeket a tárgyalásokat azért rendezték éppen Garmisch-Partenkirchenben, hogy teljesen elterelődjék róluk a figyelem.

Hír szerint nagyon fontos német-olasz megbeszélések folynak még most is a téli olimpia színhelyén, főként a hétfői és keddi megbeszéléseknek volt nagy jelentőségük, melyeken Hitler kancellár személyesen is részt vett. Német részről Hitleren kívül

Ribbentrop és Papen, olasz részről pedig Ríci sportügyi államtitkár és Attolico berlini olasz nagykövet voltak jelen a tárgyalásokon. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a berlini osztrák követet nem vonták be a tanácskozásokba.

Bár a politikai megbeszélések tartalmából semmi sem szivárgott ki, azoknak mindenütt rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak. Berlini diplomáciai körökben nyíltan hangoztatják, hogy Róma és Berlin a közel jövőben olyan lépéseket tesznek a megbeszélések értelmében, melyek teljesen új irányba terelik az európai politikát.

Szíria el akar szakadni Franciaországtól

Páris, február 13.

Sem Szíriában, sem Egyiptomban nem enyhült a helyzet. Kairóban a muzulmán Adalár egyetemen zavargások törtek ki, úgy, hogy az egyetemet be kellett zárni. — Anglia ezzel kapcsolatban csapatokat akar Egyiptomba küldeni, hogy az egyiptomi-angol egyezmény megkötésének esetén katonailag biztosítsa fennhatóságát ezen a vidéken.

Bastille francia képviselő a szíriai eseményekkel kapcsolatban a francia kamarában beszédet mondott és annak a véleményének adott kifejezést, hogy ami Szíriában történik, az egy széparatista mozgalom. Hogy milyen nagy és erős az a mozgalom, azt legjobban azt bizonyítja, hogy a muzulmán nemzeti párt a libanoni maronita szer-

tartású katolikusokkal egyesült és egymás mellett harcolnak a teljes függetlenség kivívásáért.

Újból bezárják a párisi jogakadémiát

Páris, február 13.

A tegnap zavargásokból kifolyólag, amikor mint ismeretes, — a jogi fakultás dékánját arcúütötték, a dékán bejelentette lemondását. Az egyetemi tanács próbálta rábírní a dékánt, hogy lemondását vonja vissza, azonban ez nem volt hajlandó erre. Az egyetemi tanács ekkor azzal a kéréssel fordult a közoktatásiügyi minisztériumhoz, hogy az egyetem jogi fakultását azonnali hatállyal zárja be.

A második nagy tombola 20. száma

Bugnariu cluji egyetemi tanár büntetése jogerős

Bucuresti, február 13.
A bucuresti legfelsőbb hadbírószék tegnap hirdette ki ítéletét Bugnariu Tudor cluji egyetemi tanár államellenes izgatási perében. Mint ismeretes, Bugnariut a cluji hadbírószék annak idején 10 havi börtönrre ítélte.

A cluji hadbírószék döntése után feszült érdeklődés előzte meg a legfelsőbb hadbírószék tárgyalást, amely tegnap folyt le és a cluji hadbírószék ítéletét megerősítette, amely így jogerőssé vált.

A katonai törvénykönyv értelmében a vizsgálati fogságban eltöltött időt nem számítják be a büntetésbe és így a 10 hónapos büntetés csak most a jogerős ítélet kihirdetése után kezdődik.

Ugyancsak tegnap foglalkozott a hadbírószék Ofelia Manole és Preoteasa asszonyok államellenes izgatási perével és a felelősöknek helyt adott. Egyben elrendelte, hogy az I. hadtest hadbírószéke tárgyalja le ismét az ügyet.

Három hónap alatt

Negyedmilliót sikkasztott egy bucurestii tisztviselő

Bucuresti, február 13.
Vasiliu Mária három hónappal ezelőtt került a bucuresti főposta pénzesutalványosztályához. Az egyáltalában szépnem nevezhető 25 éves tisztviselő nemsokára aztán, hogy elfoglalta új helyét, társasági életet kezdett. Eljárt a mondán helyekre, ahol drága ruháival keltett feltűnést. Hónapokon át folytatta ezt az életet, amelynek költségei nem állottak arányban kis fizetésével.

Végül is hivatali felettesei felfigyeltek Vasiliu Mária fényűző életére és vizsgálatot rendeltek el, amely meglepő eredményt végződött. Megállapították ugyanis, hogy a tisztviselő három hónap leforgása alatt

negyedmillió lejjel károsította meg a postát olyképpen, hogy a feladásra szánt összegeket egyszerűen magának tartotta meg, a pénzesutalványokat pedig eltépte.

Gyilkol a babona

Halott gyermekét ásta ki a sírból, hogy beteg kislányát megmenthesse

A javasasszony „gyógyszere” azonban a másik fiatal életét is kioltotta

Caracal, február 13.
Bandica Gheorghe gazdálkodónak néhány héttel ezelőtt skarlátban megbetegedett Mária nevű 5 éves leánya. A kislányt beállították a corabiai kórházba, ahol pár nap múlva az orvosi segítség ellenére meghalt. Kévéssel később megkapta a skarlátot a gazdálkodó felesége, aki szintén belehalt. Két nappal ezelőtt a gazdálkodó megdöbbenve tapasztalta, hogy 12 éves Elena nevű kislánya is megbetegedett és a skarlát jelei mutatkoztak rajta.

Borzasztón megijedt és már az orvosokban sem bízott, hanem elment az egyik javasasszonyhoz. Az öregasszony, aki mellesleg a bábaságot is művelte, azt mondta a kétségbeesett apának, hogy Elenát csak úgy lehet megmenteni az életnek, ha éjnek idején kimennek a temetőbe, kiássák az 5 éves Mária sírját, a kisgyermek kezét egy kötötűvel keresztülszurják. A kötötűt aztán megmossák egy kis vízben és ezt a vizet odaadják inni a beteg gyermeknek. Ettől Elena egészen biztosan meg fog gyógyulni.

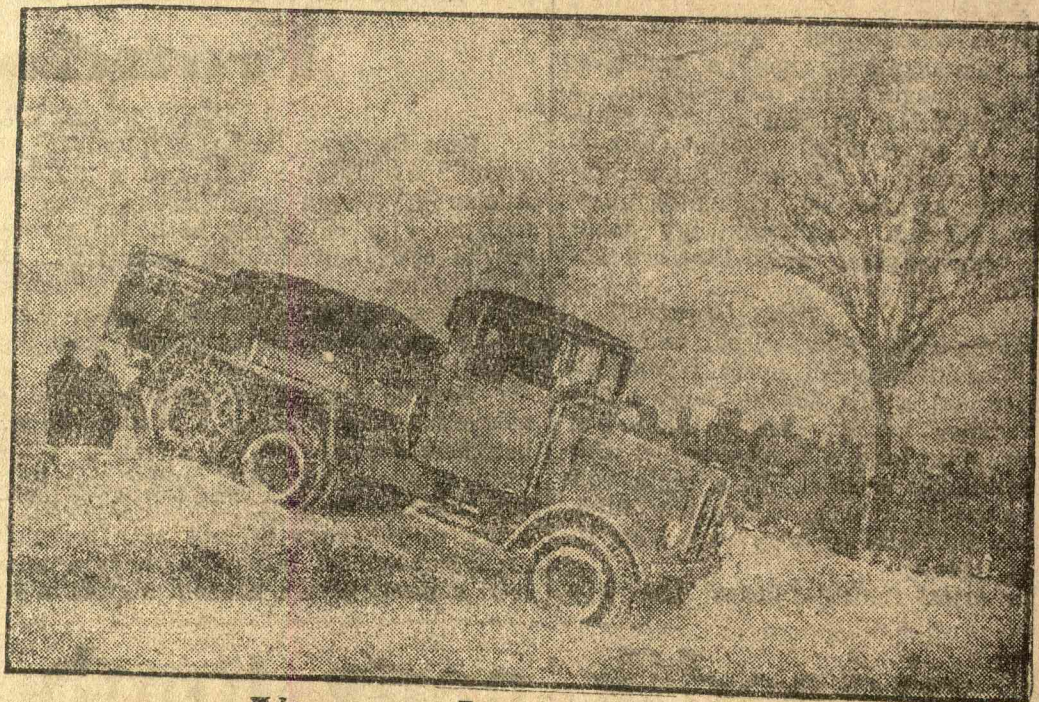
Bandica Gheorghe elmondotta ezt a tancsot szomszédjainak, Costica Rize, Joan Mirea és Dumitru Bena gazdálkodóknak, akik hajlandók voltak segédkezet nyújtani.

Éjnek idején ki is mentek a falu temetőjébe. Kiásták a közel hat hét óta holtan fekvő gyermek sírját, felszakították a koporsót és egy kötötűvel keresztülszurták annak kezét. Majd a tőt megmossák egy edényben és ennek vizét hazavitték a beteg leányhoz és megittatták vele.

Természetesen a betegnek nem hasz-

nált, sőt borzalmas dolog következett. A 12 éves gyermeknek megszűnt ugyan a skarlát betegsége, azonban hullamérgezést kapott és szörnyű kínok között kiszenvedett.

A csendőrség tudomást szerzett a dologról, bevizsgálta az ügyet, majd jelentést tett az ügyésznek, amely elrendelte a négy gazdálkodó, valamint a javasasszony letartóztatását.

„Vizsgálják” a teherautó

Németországban a teherautókat télen próbának vetik alá, hogy tudnak-e menni a hóvas utakon.

Kivágandó és összegyűjtendő
20 Igazolható szelvény.
Aki 30 szelvényt összegyűjt, az részt vehet az új februári tombolán
Január 27–február 26

RÁDIÓMŰSOR

PÉNTEK

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde, Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Felolvasás. 18,15: Motzoi zenekar. 19: Felolvasás. 19,15: Motzoi zenekar. 20: Hírek. 20,15: Felolvasás. 20,35: Közvetítés az Operaházból. 20,45: Hírek. 23,55: Hírek. 24: Éjjeli hangverseny

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Szalonzene. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Cigányzene. 15,40: Hírek. 17,10: Diákféltő. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Komáromi János elbeszélése. 18,30: A Népművelési bizottság Liszt estje. 19,40: Sport. 19,55: Kiss Lajos előadása. 20,25: Az Operaház előadásának ismertetése és 20,30: Az Operaház előadásának közvetítése: Tosca. 21,10: Hírek. 22,20: Hírek. 23,10: Időjárásjelentés.

SZOMBAT

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde, Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Katonazene. 19: Felolvasás. 19,15: Rádiózenekar. 20: Hírek. 20,15: Rádiózenekar. 20,45: Felolvasás. 21,15: Jazz. 22,30: Hírek. 22,45: Vendéglői zene. 23,30: Sibiceanu zongora művész játéka. 23,45: Hírek. 23,55: Hírek. 24: Motzoi zenekar.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Piliyi Erszébet énekel. 13,40: Hírek. 14: Rendőrzene. 14,15: Pontos időjelzés. 15,40: Hírek. 17,10: Péter Rózsa meséje. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Mit üzen a rádió? 18,30: Cigányzene. 19,45: Rádió a rádióról. 20: Kerpely Jenő gondolkodik. 20,20: Laczkó Géza csevegése. 20,50: Hanglemezek. 21,10: Közvetítés a szegedi Városi Színházból: Mozihercegnő. 24,15: Időjárásjelentés. Majd: Jazz. 1,05: Hírek.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték a marseillei királygyilkosság három fővádottját

Nincs semmi mondanivalónk -- jelentették ki a védottak az utolsó szó jogán

Aix en provence, febr. 13.

A marseillei királygyilkosság tegnapi tárgyalási napján a védobeszédekre került a sor. Előzőleg az ügyész vádbeszéde hangzott el, amelynek során halált kért a királygyilkosok fejére, azt bizonyítva, hogy közönséges gonosztevőkről van szó.

Tegnap délután elsőnek Sajn Auban védő mondotta el beszédét. Kérte az esküdteket, hogy jól fontolják meg a kérdésre adandó válaszokat. A vádlottakat hármán vád terheli. A hamis utlevél vádja kisebb jelentőségű. Ha a vádlottakat bűncselekmények elkövetésére való szövetségben mondják ki, a büntetés 5-20 évi kényszermunka lehet, ha pedig gyilkosságban való bűnrészesekben mondják ki őket bűnösnek úgy a büntetés halál.

Hangoztatta továbbá, hogy a védelem nem teheti teljes egészében magáévá Simonovic belgrádi rendőrfőnök, valamint a főügyész álláspontját. A vádlottak -- mondotta -- nem bérgyilkosok, hanem az Utasata politikai szervezet tagjai, itt tehát nem közönséges gonosztevőkről, hanem politikai merényletről van szó.

Utána Cabasol, Kralj védője emelkedett szólásra és hangoztatta, hogy a vádlottak nem ismerték utjuk célját, amikor Marseillébe mentek. A bíróságnak nem szabad megfedkeznie az igazi bűnösökről, akik valamennyien kisiklottak az igazságszolgálatás kezei közül. Beszéde további részén aki hallgatott tanuk egy részének szavahiheőségét vonta kétségbe. Majd Max Noel, -- Raics védője beszélt hangoztatva, hogy vé-

dencét legfeljebb politikai gyilkosságért lehet felelősségre vonni. Hasonló értelemben szólalt fel Bonelli, Pospisil védője is. Kérte az esküdteket, hogy legyenek irgalmasak a vádlottak iránt.

A tárgyalást vezető elnök ezután a vádlottaknak adta meg a szót. Mind a három egyhangzóan kijelentette, hogy nincs semmi mondanivalója.

Az esküdtszék szavazata alapján az elnök este 8 órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint mindhárom vádlottat életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

Az esküdtszék ezután a távollevő vádlottak felett mondott ítéletet. Ez igen súlyos volt, amennyiben Pavelicset és Kvalerniket halálra ítélte.

Rio de Janeiro, febr. 13.

A marseillei királygyilkossággal kapcsolatban a Sao Paulo-i rendőrség szenzációs leleplezést tett. Megállapította ugyanis, hogy a királygyilkos Kalemán Petrenak a Szeretője, Katieza Shyller Sao Paoloban tartózkodik. A rendőrség le is tartóztatta Katieza Shyllert, aki azonban azt állítja, -- hogy ő nem Kalemánnak, hanem Zborinak volt a szeretője. A francia rendőrség még a gyilkosság elkövetése után azonnal megalapította, hogy Zborij azonos Kalemánnal, így tehát az elfogott nő nem más, mint Kalemán szeretője.

Most az a gyanu merült fel, hogy a titokzatos szőkehajú nő, szintén Shyller K. volt, annak ellenére, hogy most az elfogott asszony hajának színe fekete.

Nagy tűz egy sighthi szeszraktárban

Pánik uralkodott a város lakossága között, mert a nagymennyiségű szesz robbanásától tartottak

Sighet, február 13.

Könnyen végzetessé válható tűz keltett nagy riadalmat Sigheten. Déli 12 órakor jelenték a tűzörségnek, hogy a Stern Fischel szesznagykereskedő vezetése alatt működő „Steaua Romana” nagy szeszraktár helyisége kigyulladt.

A városban a legnagyobb riadalmat keltette a hír, ami érthető is, mert a raktárban, -- amely a Bogdan Voda uccán a Eöres gyógyszerházzal szemben van -- hatalmas mennyiségű szeszárú van felhajmozva és így robbanásoktól is lehetett tartani.

A tűzoltóság percek alatt a legnagyobb felkészültséggel vonul ki a tűz színhelyére. A kapu bojtazata alól hatalmas lángnyelvek csaptak ki és a raktár padlása is lángokban állott.

Egy órai kemény munka után a tűzoltóság sikert ért el a tüzet teljesen elfojtani és így a lángok nem juthattak a raktárban levő szeszárúig. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor a délutáni órákban ismét megszólalt a tűzoltók telefonja és a tűzoltóságot ismét a szeszraktárba hívták. A tűz ezúttal a szeszraktár épületében levő Müller-féle vaskereskedésben tört ki, de az oltási munkálatok itt is eredménnyel végződtek.

A tűz keletkezésének okát eddig még nem sikerült megállapítani. Az a feltevés,

hogy a kéményből kipattant szikrától gyulladt meg a padlás egyik gerendája és ez okozta a tüzet. Az sincs azonban kizárva, hogy rövidzárlat történt.

A kár jelentékeny.

Săcuenii hírek

Kiütéses tifuszi járvány a sacuenii cigánytelepen. Sacuenii közönségét megdöbbentő hír juttatott a közönséghez: a cigánytelep lakossága körében kiütéses tifuszi járvány ütötte fel a fejét. A járvány egyelőre még nem öltött nagyobb arányokat, mindössze egy beteget hoztak be az oradeai járványkórházba, de tekintve a cigányok hiányos egészségügyi berendezkedését, félt, hogy a veszedelmes járvány hamarosan elterjed. Dr. Nagypál József orvos kezdeményezésére a község vezetősége azonnal összehívott és dícsérendő módon azonnal megfelelő intézkedéseket fogantatott a járvány továbbterjedésének megakadályozására és a cigányok kellő módon való élmezésére. -- Dr. Chis Cornei főszolgabíró, Frentiu Péter főjegyző és Christea Gheorghe primar megbeszéléseik eredményeként intézkedtek, hogy a cigánytelep lakói naponta 100 kiló kenyeret és megfelelő mennyiségű tejet, valamint gyógyszert kapjanak. Ilyen körülmé-

nyek között remélhető, hogy a nékülözések miatt meggyengült cigányok ellen tudnak állani a veszedelmes járványnak, -- amelyet minden valószínűség szerint a nemrégiben letelepedett basarabiai cigányok hurcoltak be magukkal.

Országos vásár Sacuenin. Sacueniben az országos vásárt február 20 és 21 napjain tartják meg Csütörtökön 20-án állatvásár, pénteken 21-én kirakodó vásár. A sacuenii iparos otthon február 8-án szombaton este batyusbálat rendezett, mely kitűnően sikerült. A nagyszámu közönség pompás hangulatban a kora hajnali órákig maradt együtt és kitűnően mulatott. Szezonzáró bál Sacuenin. A sacuenii Sport Egylet február 23-án, Farsang utolsó vasárnapján rendez meg szezonzáró bálját, amely iránt máris hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

3 oldal. "ERDELYI MARY ARSAG" 1936 február 15.

Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vé pangásnál, érvágytalan ágnál szorulásnál, felluvadásnál, gyomorgésztél, telbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy két pohár természetes „Ferenc József” keze üvz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

Athozzák a folyó évre az adóhátralékokat

Bucuresti, február 13.

A pénzügyminisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak, amelyben elhatározzák, hogy az 1936-37-es költségvetési évre átiradják az 1935-36-os adóhátralékokat és azokat éppen úgy fogják behajtani, mint a rendes évi adókat. A törvényjavaslat egy szakaszos és még ebben a hónapban a parlament elé kerül.

28 asszony halála egy kompszerencsétlenségénél

Bombay, február 13.

Borzalmas szerencsétlenség történt Ellore város közelében Bihmavaram folyón. Egy komp a víz közepében felborult, és a rajta tartózkodók a vízbe estek. A kompon levő 28 asszony közül egyetlen egy sem menekült meg. A férfiak mind tudtak uszni ezek megmenekültek a biztos haláltól.

Alomkirálynő

— Társadalmi regény — 53

— Ha nem jelentkezik levél...

Sönderheim panaszosan fenyőgött. Gondolatja később hirtelen vakító földöntül fény hullott a tyukoltra amelynek ajtajában, mögötte a rengeteg páromfival, — ijesztő, szánalmas mosollyal állt a bankár. A fény szinte megvakította, nem tudta elképzelni, hogy mi történt.

A következő pillanatban azonban már megtudta.

— Ne ijedjen meg kedves Sönderheim ur — hallotta a fiatal ember szavát. — Csak egy fényképfelvételt csináltam. Azt hiszem, a nagyságos asszony nagyon fog örülni, ha meglátja az ön mezőgazdasági tevékenységét de a stockholmi lapok számára sem lesz utolsó szenzáció.

Sönderheim most már látta hogy kelepősebe csalták. Az volt az érzése, hogy zarárlók kezébe került s ezért igyekezett mielőbb tulesni az — érvágáson.

— Mennyi kell?

— Nem értem a kérdést — mondta Fritz Mühlheim.

— Azt kérdeztem, hogy mennyiért sem miszlik meg a felvételt?

Fritz egyszerűen válaszolt:

— Semennyiért legalább is önnek, jól-lehet Stockholm egyik leggazdagabb emberénél sincsen annyi pénze, amennyiért ezt a bizonyára kitűnően sikerült fényképfelvétele megsemmisíteném.

— Dehát akkor mi a célja? — csodálkozott Sönderheim — mindenáron botrányt akar?

— Az hogy lesz botrány vagy nem, — egyedül öntől függ, Sönderheim ur. Én csak arra kérem, hogy ezt a kis írást méltóztassék aláírni.

— Mi ez?

— Ha aláírta, akkor benn a szobában lámpafény mellett megmutatom. Mondhatom nagyon kis áldozatot jelent az ön számára. De ha nem írja alá, akkor legnagyobb sajnálatomra az éjszakát itt fogja tölteni a tyukolban a reggeli lapok pedig tele lesznek a hopponmaradt szerelmes mulatságos kalandjával.

Sönderheimot elfutotta a düh. Látta, — hogy nincs más hátra, mint engedelmességni elvette Fritz kezéből a papirost és a megjelölt helyen odaírkantotta a nevét. Fritz amikor visszavette az írást, zseblámpája fényénél megnézte hogy rendben van-e és amikor rendbenlévőnek találta szokatlan udvariasággal tárta ki a tyukol ajtaját a bankár elé.

— Parancsoljon Sönderheim ur. A házban ezután a kis kaland után meleg fürdő és tiszta ruha várja. Mind a kétfőre rázsolul az, aki hosszabb-rövidebb időt kénytelen a tyukolban tölteni.

— Az írást akarom látni!

Amikor betértek a házba, Fritz Mühlheim a bankárnak ezt a kívánságát is teljesített. És Sönderheim kitágult szemekkel olvashatta mit írt alá.

Mint leányom, Sönderheim Julia, férjezett Sven Berglundné teljhatalmú megbízottja, ezennel beleegyezem a Sven Berglund által megindított válásba.

Sönderheim.

— Szóval ezt csikarták ki! — kiáltotta a bankár.

— Igen, Sönderheim ur és engedje meg hogy jóbarátom, Sven Berglund nevében őszinte köszönetemet fejezzem ki. Egyben szavamot adom hogy azon a napon, amikor a választ kimondják, a ma éjjeli készített lemez a rendelkezésére bocsátom... Uból nagyon köszönöm, hogy volt szives idefáradni és a beleegyezését ennek a régóta húzódo ügynek a likvidálásához megadni. A viszontlátásra Sönderheim ur!

(Folytatjuk.)

Ciano grófnak nagyobb a hatalma Olaszországban, mint Mussolininek

Az olasz trónörökös és a Duce veje elkeseredett ellenségei

Paris, február 13.

Radzwill Kajalin, a politikai intimitásokba nagyon beavatott kitűnő író, aki Olaszország legmagasabb köreiből van társadalmi kapcsolatban, rendkívül érdekes cikket írt egy francia lap hasábján. A cikkből, amely mint a leghatalmasabb politikust mutatja be Ciano grófot, Mussolini helyettesét, következőket közöljük:

Talán az egyetlen ember, akivel szemben Mussolini korlátlan bizalommal viselkedik, Ciano gróf, a veje. A háború utáni korszaknak sarja ez az ifjú, de bátran elmondhatjuk, hogy inkább beleillene a renaissance-ba lelkületé révén, amely a bátor és elszánt condottierekhez hasonlatos. Nem hiába van közeli rokonságban Ciano Olaszország legrégebbi családjaival, a Sforza, az Este és Medici családokkal páratlanul nagy zsenialitást, de megfelelő uralmi hajlomot is örökölt tőlük. Az ő becsvágya, határtalan és tulajdonképpen az ő ölete volt az abessziniai háború is, amelyről azt remélték, hogy hatalmas diadalt jelent majd Mussolini számára, amelyben majd természetesen ő is osztozik.

Ciano gróftól származik a kezdeményező jellege is, hogy meg kell bosszulni Aduát és sikerült neki meggyőzni Mussolinin is végérvényesen, hogy megrendíthetetlen

helyzetet teremtsen számára egy külpolitikailag, mint belpolitikailag egy szerencsésen végrehajtott etiopiai háború. A hatalmas sajtópropagandának is Ciano gróf az irányítója és bátran elmondhatjuk, hogy minden, ami az afrikai politikára vonatkozik, tulajdonképpen e tevékeny fiatal embernél kezdődik.

Mussolini csak szentesíti Ciano programját. Ciano azonban nemcsak Mussolinin győzte meg, hanem páratlanul vezetett sajtópropagandájával meggyőzte az egész olasz népet is, hogy csak az afrikai háború hozhatja vissza régi Róma dicsőségét és az teremthet tekintélyt majd Itália számára az egész világban.

Egy hipnotizőrhöz hasonlít ez a fiatal ember, aki mindent el tud hitetni, amit akar és a háborús hangulat transzában tartja az egész országot. Van azonban valaki, aki elveti és gyűlöli úgy Ciano, mint belpolitikáját. És ez a savoiói Humbert, a trónörökös. És akik ismerik Humbertet, megállapíthatják hogy egyaránt okos, bátor és elszánt. A politika kulisszái mögött nagy összetűzközések várhatók közöttük a trónörökös ugyanis nem táplál vérmes reményeket az etiopiai vállalkozás, illetőleg, sőt ellenkezőleg.

Korhely fia helyett leányát szurta le egy apa Tg.-Muresen

Tg. Mures, február 13.

Különös családi tragédia történt Csoma András szitásmester házában. A szitásmester Endre nevű 24 éves fia bevitték katonának, nem sokára be kellett vonulnia és erre való tekintettel az utóbbi időben gyakran kórhelykedett, ami miatt már többször összerördült volt apjával. Az ifjabb Csoma tegnap reggel is hajnali 4 óra tájban tért haza, amikor apja újból felelősségre vonta, majd a szitásmester dühében felragadott egy konyhakést és le akarta szurni a fiát.

A veszekedésre felébredt és előszaladt a mester 20 éves Anna nevű leánya és közbevetette magát. A dulakodásban

apja a konyhakést a lány hasába döfötte, aki vérbeborulva esett össze.

A sikoltozásra és kiabálásra ottermett a rendőr, előállította a szitásmestert és fiát, akik egybehangozóan azt állították, hogy az apa véletlenül szurta hasba leányát. Csoma Annát súlyos állapotban szállították a kórházba, sebesülése azonban nem életveszélyes.

Két izgalmas mérkőzés a téli olimpiáson

Pént. Németország—Amerika 0:1. Lent. Kanada—Lengyelország 8:1.

Halottak, sebesültek százai az Európászerte tomboló hóvihar nyomában

Erdély minden részében erős hófúvások vannak

Oradea, február 13.

A két nap óta tartó nagy hideg alábbhagyott valamivel csitították reggelre azonban erős szél és hóvihar váltotta fel. A megyéből érkező jelentések szintén hatalmas havazásokat jelentenek. Ugyancsak hófúvásokról számolnak be az Erdély többi részéből érkező jelentések is. A vasuti forgalom is akadályokba ütközik és bár még a vonatok rendszeresen közlekednek, előre látható, hogy amennyiben a hófúvások tovább tartanak, a közlekedésben is zavarok állanak be.

Az Adriai tengertől a Fekete tengerig a tegnapi nap borzalmas pusztításokat vitt véghez a hóvihar. Az Adria tenger halálos áldozatainak száma a tegnapi nap 18 volt. Bulgáriában 30 halott van. Az utakat any-

nyira ellepte a hó, hogy a közlekedés teljesen megszakadt. Sofia és a vidéki városok között teljesen megszűnt a forgalom — még a távíró útján is.

Görögországban 22 ember lelte halálát, de 500-nál többen sebesültek meg. Salonikiben egy hajó, amely nem tudott befutni a kikötőbe, a kikötő személyzetének szemelátárára elsüllyedt.

Legnagyobb pusztításokat a vihar azonban Törökországban végzett. Istambult teljesen elzárta a külvilágtól. A rádió érkező jelentések szerint az Aranyiszarv öbölben a hajóhidat tartó két hajó elszabadult. Az egyik a hajót a vihar úgy vágta oda a parton épült kávéházhoz, hogy a kávéház kártyavárként omlott össze.

Szabályszerű harc folyik Külső-Mongolia határán

Japan részről hat katona esett el, a mongolok veszteségét nem ismerik

London, február 13.

Külső-Mongolia határán összeütközés történt a mongol és japánok, illetve a mandzsuk között. A véres összeütközésnek 5 japán katona és 1 japán altiszt halottja van.

A jelentés szerint a mongolok vesztesége óriási, azonban a halottak számát nem lehetett megállapítani, mert a halottakat és sebesülteket a mongolok magukkal vitték.

Anglia nem juttat gyarmataiból idegen hatalmaknak

Göbbels urnak bizonyára tudomására jut ez a kijelentésem -- mondotta az angol gyarmatügyi miniszter

London, február 13.

Az alsóházban Mander képviselő kérdésére Eden külügyminiszter kijelentette, hogy Anglia továbbra is rendíthetetlenül vállalja a locarnói szerződésben foglalt kötelezettségeket. Thomas gyarmatügyi miniszter Croft és Mander kérdéseire úgy nyilatkozott, hogy Anglia pillanatig sem gondol

arra, hogy gyarmataiból vagy mandatarus területeiből idegen hatalomnak adjon át.

Mander: Közölni fogja ezt Ön Göbbels-sel is?

Thomas miniszter így válaszolt:

Göbbelsszel nem állok összeköttetésben de meg vagyok győződve arról, hogy válaszom tudomására fog jutni.

Hitler zsidóellenes kirohanása Gustloff temetésén

Felvesszük az élénk dobott keztyűt -- mondotta a „Führer“

Berlin, február 13.

Tegnap délelőtt temették el a mecklenburgi Schwerinben Gustloffot, a svájci náci vezérét, akit tudvalevőleg öt revolverlövessel megölt egy Frankfurter Dávid nevű zsidó egyetemi hallgató.

A temetésen a horogkeresztes Németország egész vezérkara megjelent demonstrációs célból. Ott volt Hitler, Göring és Göbbels, továbbá a birodalmi kormány összes tagjai. Gustloff holttestét egyébként elhamvasztották.

A gyászbeszédet maga Hitler tartotta elhunyt alvezére koporsója felett és kijelentette, hogy a zsidóság gyűlöletes ereje büszke Gustloff halálában.

— Megértjük a kihívást — mondotta a „Führer“ — és felvesszük az élénk dobott keztyűt. Már most kijelentem azonban, —

hogy ezek a kihívások nem akadályozhatják meg mozgalmunk győzelmét, sem pedig a külföldi németek ragaszkodását hazájuk iránt.

— Gustloff a nemzeti szocializmus martirja lett — folytatta. Képét ki fogjuk akasztani az összes külföldi német szervezetekben és emléke kitörölhetetlenül fennmarad. A gyilkos büntett pedig annak elkövetőjére száll. Nem Németország fog meggyengülve kikerülni ebből a harcból, hanem az a hatalom, amely elkövette a gyilkosságot.

A németországi zsidóság körében ez a beszéd leirhatatlan ejkeseredést váltott ki, mert abból világosan arra lehet következtetni, hogy a barna uralom újabb gyűlölethullámát kell elszenvednie a már amúgy is tönkretett zsidóságnak.

KOPROL neve egymagában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a KOPROL név a csomagoláson rajta legyen!

Emberrablás Mexikóban

Newyork, február 13.

A mexikói Guadalajara városból jelentik, hogy mexikói banditák elfogtak három amerikai mérnököt, akik kutatókat eszközöket azon a vidéken. A három mérnököt Artztalan városba hurcolták, ahonnan üzenetet küldtek Los Angelesbe, hogy fejenként 50.000 dollárért hajlandók szabadon engedni a három mérnököt ellenkező esetben mind a hármat meggyilkolják.

A három mérnök elrablása óriási izgalmat keltett egész Amerikában.

Új előírás szerinti Számla-könyvek

készültek és kaphatók

Pásztor Ede papíráruházában

Piața Mihai Viteazul 4.

Mikor lesz az idei Budapesti Nemzetközi Vásár?

A folyó évi Budapesti Nemzetközi Vásárt május 8-tól 18-ig rendezik meg ugyanazon a területen, ahol a múlt évben volt, de lényegesen kibővített keretek között.

A vásár vezetősége hónapok óta folytat tárgyalásokat az összes számbajövő európai és tengerentúli utazási vállalatokkal, a Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói számára adandó vasut-, hajó-, repülőgép- és autocar kedvezmények engedélyezése tárgyában. Az eddigi tárgyalások szerint mindazok az utazási kedvezmények, amelyek az elmúlt évben voltak, az 1936. évi vásár alkalmából is engedélyeztetni fognak, sőt számos vállalat részéről előreláthatólag még a múlt évinél is messzebbmenő kedvezmények fognak engedélyeztetni. Összes utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványaihoz lesznek kötve. A vásárigazolványokhoz csatolt u. n. kedvezményes utalványfüzet az utazáson kívül még a budapesti tartózkodás alkalmából biztosít igen messzebbmenő kedvezményt a színházak, fürdő- és szórakozóhelyek, muzeumok stb. látogatása tekintetében.

Érdekes, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai ebben az évben először a legnagyobb magyar kereskedelmi és ipari kaszinók látogatására is fel fogják jogosítani az igazolványok tulajdonosait, amennyiben a vásárigazolványok birtokosai a szórakozó kaszinók tiszteletbeli tagjaivá válnak a vásár tartamára.

Időjárás

Élénk nyugati, északnyugati szél, több helyen havazás, egyes helyeken hófúvások. A hőmérséklet ismét csökken.

5. "ERDELYI MAGVARSÁG" 1936 február 15.

Tatarescu minisztereinek Targu-Jiu nyilatkozott a bel- és külpolitikai helyzetéről

Bucurestiből jelentik: Targu-Jiuban csütörtök délelőtt a liberális párt helyi tagozata gyűlést tartott, amelynek külön jelentését adott, hogy megjelent Tatarescu minisztereinek is, aki nagy beszédet mondott az általános kül és belpolitikai helyzetről.

— V. György angol király halála — mondotta többek között a minisztereink — alkalmat adott uralkodónknak, hogy Londonban és Párisban látogatást tegyen. Az a pompás fogadtatás, amelyben II. Carol királyt részesítették, nemcsak külön öröm számunkra, de alkalmat adott arra is, hogy szövetséges barátságainkat még inkább megerősítsük és hagyományos külpolitikánk újabb erősséget nyerjen.

— A másik nagyfontosságú külpolitikai sikerünk a francia-román fizetési egyezmény aláírása volt. Victor Antonescu pénzügyminiszterünk írta alá a nagyfontosságú egyezményt, amely nemcsak adósságaink rendezését szolgálta, de új piacokat teremtett termékeink számára.

— Az uralkodó hazatérése után — folytatta Tatarescu — a parlament ismét megkezdte munkáját és megszavazza az ülés-

szak kezdetén bejelentett törvényjavaslatokat és a költségvetést. A parlament bezárása után pedig folytatjuk pártprogramunk végrehajtását, országépítő és konszolidációs munkánkat.

Ismét az országutak építéséhez, munkái sáncához hívjuk az ország népét. A minisztereink ezután a mehedinti-megyei választási küzdelemre tért át.

— Mehedinti megyében — mondotta — elkezdett választási harc folyik. Ki kell jelentenem hogy a hatóságok teljesítik kötelességüket, és igaz az, hogy a kormány bármelyik pártot is támogatná. Erről a helyről felhívást intéztek az egymás ellen szenvedélyesen küzdő pártokhoz az egyesülés és a béke érdekében és kérem őket: szüntessék meg az áldatlan harcot. A orizontról még nem tűntek el a sötét felhők, hiába minden erőfeszítésünk külpolitikai sikerek érdekében, ha idehaza román testvéreink a polgárháború rémét idézik föl.

— Ami bennünket illet — folytatta a minisztereink — a kormány zavartalanul folytatni fogja építő és konszolidációs munkáját egészen addig, amíg programját végre nem hajtotta.

Grosz Jenő városunkon keresztül szállják ma Bucurestibe

Az igazságügyminiszter kommunikátort adott ki mely szerint az osztrák hatóságok tegnap este döntöttek a Cagero panamabui vádolt Grosz Jenő kiadatása ügyében. A kiadatás elé semmi akadályt sem gördítettek, úgy, hogy az osztrákok ma a formalitásokat intézik el és csütörtökön adják át Groszt továbbítás céljából a cseh hatóságoknak.

Több, mint bizonyos, hogy a csehek a tátrai gyorsvonattal fogják a cseh román határra szállítani Groszt, aki Halmeu fogának átvenni a román hatóságok. Valószínűleg ma pénteken szállják Grosz Jenőt Halmen és Oradeán keresztül Bucurestibe, ahol még aznap kihallgatja őt a vizsgálóbíró.

A rendőrség utasítást adott az utlevél kiállítás hiátalnak, hogy azok, akik akár közvetlenül, akár pedig közvetve érdekelve voltak a Cagero-cégnél, nem kaphatnak utlevélet.

TIVOLI MOZGÓ (Calea Victoriei 50.)

Operett és vígjáték dupla műsor
Jönnek a tengerészek

James Cagney. A legszebb operettfilm.

Charlie a hős Pazar humorú vígjáték.

Figyelem! Kedves közönségünk kényelmére a hétköznapi előadások 7 és 9 órakor kezdődnek.

Megtartják áprilisban a városi tanácsválasztást Oradean?

A bucurestii rádió tegnap déli hírei között jelentette, hogy a belügyminisztérium úgy rendelkezett, hogy Oradean a városi tanács választást április második felében tartják meg.

A hírt más oldalról nem erősítették meg, azonban, ha Mosoiu Tiberiu kamarai elnök, a bihormegyei liberális párttagozat elnökének legutóbbi kijelentéseire gondolunk a hírek megvan a maga valószínűsége.

Természetesen korai arról beszélni, hogy a liberális párt milyen pártokkal készül paktumot kötni a választásra. Teljesen valószínűtlen azonban hogy a liberális párt ne kötne valamelyik kisebbségi párttal paktumot. Kérdés azonban, hogyan fogadnának egy ilyen paktum-ajánlatot azok a pártok, amelyeknek eddig nem volt képviselőjük az időközi bizottságban.

Annai bizonyos, hogy a választást már az új közigazgatási törvény alapján tartják meg. Már pedig az új törvénynek igen érdekes intézkedései lesznek. Eltekintve at-

tól, hogy a törvény előírja hogy tanácsos csak az lehet, aki szóban és írásban bírja az állam nyelvét, (eszerint tehát a tanácsosjelöltek is nyelvvizsgára bocsátják), van a törvénynek egy másik igen érdekes intézkedése is. Eszerint a belügyminiszter olyan helyeken — ahol magasabb államérdek is kívánják, polgármesternek kinevezhet olyan személyt is, akit a tanács nem jelölt, sőt aki nem is tagja a tanácsnak, hanem más városban lakik.

Ha tehát feltesszük, hogy a tanács többségét nem a liberális párt alkotná, a polgármester akkor is a párt tagjai közül kerülné ki. Az új törvény pedig jóval nagyobb hatáskört biztosít a polgármesternek mint az eddig érvényben volt törvény.

Mindenesetre a jelenlegi interimár bizottság tagjai közötti ellentétek is hozzájárultak ahhoz, hogy Mosoiu Tiberiu pártelnök elrendelje a választást és ezzel tiszta helyzetet teremtsen.

Fándrich Zoltán temetése

Fándrich Zoltán temetése tegnap d. u. 4 órakor ment végbe hatalmas közönség részvételével.

A végtisztességen megjelent a liberális párt vezetősége Bancila prefektussal, a vendéglősök, kávéosok szindikátusa és a pin céregylet testületileg, továbbá a család és az elhunyt jóemberei, tisztelői nagy számban. A koporsó fölött dr. Kecskeméti Lipót főrabbi nagyhatású beszédben méltatta az a fáradhatatlan munkát, amelyet az elhunyt kifejtett. Dr. Weissz Endre a Sfatul Negustoresc (Fészek) jótékonyági egyesület és a jóbarátok nevében bucsuzott, Neagu Traian pedig a vendéglősök-kávéosok országos egyesületének és a helyi szindikátusnak veszteségét tolmácsolta szép szavakban. Ezután a hosszú gyászmenet a Bónékuti izr. temetőbe kísérte a halottat.

Mozgószínházak műsora

Apollo: Fekete szemek.

Forum: Kettős műsor.

Heyman: A fekete szoba titka.

Omnia: Fekete rózsák.

APRÓHIRDETÉSEK

POSTA

Fiatal kertész megnősüme 50-60 ezer lei hozománnyal. Levelet "Tavaszi" jellegére kér. 4374

„Boldog tavasz“ jellegére levél van a kiadóban

Megértő jellegére levél van a kiadóhivatalban.

ÁLLÁS

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Ujságárusításra fiukat és munkanélkülieket felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Mihai Viteazul 4. szám.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó ház, leelő joggal, lucernással. Agoston utca 78 sz., Carei.

Varrógépet házi használatra megvételre keresek. Címet árajánlattal a kiadóhivatalba. 4249

Alkalmazottak bejelentési nyomtatványra kapható Pásztor papírujjetben, Piata M. Viteazul 4.

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó olcsón egy gazdálkodásra alkalmas sarok ház Cim Hajóteri trafikban. 4362

Kis magárház azonnal eladó. Értekezni Str. Ep. Karácsonyi 2. (A rom. kath. püspökség mögött). 4365

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

LAKÁS

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 5. sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, csinos lakás, tolette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél Bul. Reg. Ferdinand 13. 302

KÜLÖNFÉLE

Arnheim kasszába kulcs találtatott az Apollo pajotával szemben. Tulajdonosa átvetheti a kiadóban. 4368

PÁSZTOR-NYOMD. ORADEA

Telefon: 380.

6 oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 február 15.